Arbeidshof Gent, arrest van 3 december 2021

Decreet persoonsvolgende financiering – Transitieregeling – Persoonsvolgend budget – Zorggarantie – Standstill-beginsel – Bewijslast – Aanzienlijke vermindering sociale bescherming – Disproportioneel

De besluiten van de Vlaamse Regering, die het decreet persoonsvolgende financiering uitvoeren en die de transitie regelen van een subsidiëring van voorzieningen naar persoonsvolgend budgetten, leiden tot een aanzienlijke achteruitgang van de sociale bescherming voor de persoon met een handicap. Het is niet aangetoond dat het legitiem doel van de hervorming daadwerkelijk wordt nagestreefd of bereikt. Het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) toont niet aan dat de voorziening dezelfde zorg kan garanderen aan de persoon met een handicap van wie het persoonsvolgend budget daalt met 37% of 15%. Het toont evenmin aan dat die daling proportioneel is in het licht van de nagestreefde doelstellingen. De besluiten schenden het artikel 23 van de Grondwet en het daarin neergelegde *standstill*-beginsel en mogen niet worden toegepast.

R. G. is 31 jaar, heeft een meervoudige handicap, woont bij zijn moeder en krijgt dagondersteuning in een instelling. Het VAPH besliste om het persoonsvolgend budget (PVB) van R. G. gefaseerd te verminderen vanaf 2020 tot en met 2027, meer bepaald van 19.080, 99 euro naar 17.098,19 euro vanaf 1 januari 2018 en vervolgens tot 12.023,00 euro in 2027. Het PVB is afhankelijk van de "begeleidingsnood" en van het "zorggebruik" dat bepaald wordt op basis van de instelling waar een persoon met een handicap zorg geniet. R. G. meent dat het PVB niet op correcte wijze werd verminderd en dat het grondwettelijk gewaarborgd gelijkheids- en *standstill*-beginsel werden geschonden.

Het arbeidshof stelt vast dat voorheen instellingen voor personen met een handicap subsidies of financiering kregen voor de zorg van hun gebruikers en dat het decreet van 25 april 2014 deze regeling vervangt door een regeling die aan personen met een handicap zelf een PVB toekent. Voor personen die reeds gebruik maakten van een voorziening werd een overgangsregeling uitgewerkt die bijzonder complex is en die de continuïteit van de ondersteuning van de individuele gebruiker moet garanderen. Het decreet van 25 april 2014 bepaalt ook dat het VAPH zich bij de toekenning van het PVB moet houden aan de beschikbare begrotingskredieten.

Het arbeidshof oordeelt dat

- de bestreden beslissing van het VAPH voor R. G. een aanzienlijke vermindering van de sociale bescherming betekent. Zijn budget daalt immers met 37%;
- het VAPH niet aantoont dat de historische verschillen worden weggewerkt (budgetneutraliteit) met behoud van de zorggarantie;
- de aanzienlijke vermindering niet proportioneel is met de nagestreefde doelstellingen (budgetneutraliteit en zorggarantie).

Het arbeidshof vernietigt de bestreden beslissing en beveelt het VAPH om een nieuwe beslissing te nemen om R. G. te herstellen in zijn recht op een persoonsvolgend budget zoals van toepassing voorafgaand aan de vermindering vanaf 2020.

Noot: vergelijk Arbeidsrechtbank Gent, afdeling Ieper, 13 april 2021, *Tijdschrift Grondrechten en armoede*, 2021/4.